

SVERIGES EKO KOMMUNER

Miljö- och energidepartementet

Remissvar från Sveriges Ekokommuner (Sekom) angående Miljömålsberedningens delbetänkande ”En klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige” SOU 2016:47

Kort om Sveriges Ekokommuner

Sveriges Ekokommuner (Sekom) är en ideell förening för kommuner och landsting som samverkar kring hållbarhetsfrågor. Med sin mer än 30-åriga historia är föreningen världens äldsta kommunnätverk för hållbar utveckling. Mer än en tredjedel av landets kommuner (100 st.) och fyra landsting är medlemmar i föreningen och med en stor geografisk (Ystad – Jokkmokk) och befolkningsmässig (Stockholm – Sorsele) spridning har Sekom en bred erfarenhet av hållbarhetsarbete. Se www.sekom.se.

Generella synpunkter

Det behövs en bred parlamentarisk samsyn i klimatarbetet och det är bra att Miljömålsberedningens förslag stöds av en majoritet i riksdagen. Förslagen är många och ambitiösa men kan skärpas till ytterligare. Det är tveksamt om målet att minska utsläppen av växthusgaser med 85 procent till 2045 räcker för att klara Parisavtalets målsättning att hålla den globala temperaturökningen väl under 2 grader med en strävan om 1,5 grader. Forskarna Mikael Karlsson och Johan Rockström poängterar detta i sitt särskilda yttrande till betänkandet. Hittills har erfarenheten när det gäller de nationella utsläppsminskningarna varit att omställningen gått snabbare än förväntat. Sverige nådde exempelvis EUs mål om 20 % utsläppsminskning till 2020 redan 2013. Miljömålsberedningen tar upp detta i utredningen och det är därför önskvärt att beredningen föreslår mer ambitiösa mål för att möjliggöra kraftfullare resultat.

Sekom ser positivt på att beredningen särskilt lyfter fram kommunernas arbete för att minska klimatpåverkan. De flesta av landets kommuner arbetar aktivt med klimatarbete och många, särskilt bland våra 100 medlemmar, har lokala mål som är mer ambitiösa än vad som föreslås i betänkandet. För att lyckas i arbetet är det viktigt med stöd och incitament från den nationella nivån.

Några särskilda kommentarer

I utredningen konstateras att vissa kommuner, bland annat de med lägre befolkningstal, kan behöva stöd inom klimat- och energiområdet. Samtidigt går utvecklingen åt det motsatta hållet eftersom kommuner med lågt befolkningstal det senaste året fått ett kraftigt minskat nationellt stöd till sin energi- och klimatrådgivning. Detta förhållande måste rättas till om de mindre kommunerna ska kunna behålla kompetensen på området och delta i den viktiga omställningen av energisystemet.

När det gäller jordbruk och livsmedelsproduktion vill Sekom lyfta fram att det behövs mer fokus på innovativa alternativ. Det finns en stor potential att öka landets självförsörjningsgrad, minska sårbarheten och minska behovet av transporter. Detta gäller exempelvis stadsodling och akvaponik. I betänkandet talas om kombinationen djurhållning och växthus, men kombinationen spillvärme från industri, gärna i samband med fjärrvärme, växthusodling och fiskodling bör också lyftas fram. Denna kombination har en stor potential att producera hållbara livsmedel och skapa nya gröna jobb. Samhällsplaneringen behöver generellt ge mer plats åt och beakta och bevara möjligheterna att producera livsmedel i såväl stadsnära miljö som i stad och tätort så att inte dessa byggs bort.

Fler konkreta mål behövs vad gäller konsumtionens miljöpåverkan. Särskilt viktigt är det att kunna uppskatta påverkan från vår konsumtion i Sverige och de utsläpp som sker utanför landets gränser. Det behandlas översiktligt i betänkandet, till stor del beroende på att det inte finns någon säker statistik för detta. För att vidta rätt åtgärder behövs ett ökat fokus på forskning inom området för att inte flytta vår miljöpåverkan utomlands när vi vidtar åtgärder lokalt.

Att använda offentlig upphandling för att styra mot ett resurseffektivt och klimatsmart samhälle är en möjlighet som behandlas mycket översiktligt i betänkandet, bland annat när det gäller tunga fordon. Det behövs mer riktade insatser och innovationsupphandlingar för att driva på teknikutvecklingen ytterligare.

Sekom håller med Miljömålsutredningen om att förbudet för kommuner att ställa särkrav på byggnadsverks tekniska egenskaper vid planläggning bör utredas. I vårt remissvar till förslaget om att införa ett förbud anförde Sekom bland annat att teknikutvecklingen riskerar att avstanna om inte någon instans stimulerar fram en förbättring av byggnaders miljöprestanda. Detta kan istället möjliggöra en bibehållen och förbättrad internationell konkurrenskraft på den allt viktigare miljöteknikmarknaden.

För Sveriges Ekokommuner

Ellinor Avsan, Ordförande

Kenneth Gyllensting, Samordnare